

Dinnyési kaláka

Hagyományok, hírek Dinnyésről, a világ közepéről – 2009 tavasz

„Kaláka: falusi dolgozók önkéntes, segítő szándékú alkalmi összeállása egyes munkák közös, ingyenes elvégzésére.”
(A magyar nyelv értelmező szótára)

Tavaszi népszokások üzenete

Az évkörnek abban az időszakban vagyunk, amikor a maglétből új élet tör elő. A téli pusztítás, a hó, a fagy a halált hozza a természetben, de egyben ez az, ami tisztává teszi az utat az új életnek, előkészíti a helyet az új élet számára. A természetben a régi növény-szárazak elfagynak, elpusztulnak, elkorhadnak, és amikor a fagy kienged, a föld puhává, porhanyóssá válik, így segítve az új élet, a csíra előtörését.

Az állatvilágban is tapasztalhatjuk a megújulás motívumait. A pásztorok lenyírják a juhok gyapját, a tojásból kiscsibe kel ki. A tojás az élet megújulásának az egyik legjellemzőbb szimbóluma. Nem véletlen, hogy a húsvéti ünnepkörben jelentős szerepet kapott.

Az ember lelke a megújulásra vágyik. A régi ember a házat is megújította ilyenkor. Húsvétra vagy egyes vidékeken pünkösdre a házak falát kitapasztották, és kimeszelték. Felkészítették az ünnepre.

A tavaszi ünnepkörhöz tartozó szokások, hiedelmek, mind az új élet létrejöttét, kifejlődését, a termékenységvárslást, az új élet védelmezését kívánják biztosítani. Ehhez

szükséges a gonosz, rontó erőktől való védelem, a rontás elhárítása, valamint a jó, a teremtő erő megidézése, cselekedetek, jelképek, jelképes cselekedetek által.

Borsodban a tejesköcsögök egyetlen „díszé” a május felirat, ami valójában nem dísz. A régi ember a leírt szó erejével varázsolta a tejes edénybe egész évre a legjobb minőségű tejet. Ha köcsögöt vásároltak, az asszony a kötényével bele nyúlt a köcsögbe, amilyen mélyen csak tudott, mert a hiedelem szerint a beleöntött tejnek annyi lesz a színe.

A tavaszi ünnepkör jeles napjai, illetve az azokhoz kapcsolódó szokások kiválóan tükrözik a természetben élő ember hitvilágát. Ezekben a szokásokban egyértelműen észrevehető az ősi hitvilág gyökerei.

Gábor napját követő nap, március 25., Gyümölcsoltó Boldogasszony napja. E napon hozta Gábrriel arkangyal az örömhírt Máriának, hogy méhében isteni gyermek fogan a Szentlélek által. E nap a „fák oltásának szakrális alkalma. [...] Az e napon oltott fákra rontás ellen piros szalagot kö-

töttek.” (Molnár V. József, 2005.)

Az élet, a szerelem, a termékenység szimbóluma a májusfa állítás is. A legények titokban állítják. A fát szépen feldíszítették. Egyes vidékeken a földbe egy üveg bort is tettek. A fát pünkösdsvasárnap „kitáncolták”, a bort ebben a mulatságban fogyasztották el.

Az évkör két legnagyobb ünnepe a Húsvét és a Pünkösd. A húsvéti ünnepkör szimbolikája teljesen analóg a természet megújulásával. Jézus Krisztus nagypénteki halála nem az értelmetlen pusztulást jelenti, hanem a feltámadást, az isteni megváltást, a bűnbocsánat lehetőségét vetíti előre. Ennek jelképei jelennek meg a hímes tojások ősi motívumaiban, a Húsvét hétfői tojásjátékokban, valamint a húsvéti ételekben.

Pünkösd ősi ünnep, melyet zöldfarsangnak is neveztek. Neve onnan eredeztethető, hogy ezen a napon a fiatalok zöld ágat vágtak. Ezekkel az ágakkal énekelve táncolva járták végig a falut. E népszokásban is a természet tavaszi megújulásának jelképét fedezhetjük fel.

BERTA JÓZSEF

A dinnyési nyertes pályázatról

Április 2-án délelőtt, a dinnyési Kastélynál rendezték meg azt az ünnepélyes sajtótájékoztatót, aminek keretében Ecsődi László országgyűlési képviselő átadta Tóth István polgármesternek a „*Turisztikai desztinációk integrált fejlesztése Gárdonyban*” nevet viselő pályázat aláírt szerződését.

Az EU-s pályázatot Gárdony Város Önkormányzata adta be a turisztikai fejlesztés kategóriában. Fejér megyében ezen a pályázaton összesen 3 nyertes projekt született, mindhárom a Velencei-tó környezetében!

A sajtótájékoztatón Ecsődi László elemezte a pályázat kiírását, az eredményeket, majd sok sikert kívánva átadta az aláírt szerződést Tóth István polgármesternek. Ezt követően Gárdony Város Polgármestere köszöntötte a jelenlevőket, röviden bemutatta a 360 milliós költségvetésű projektet, aminek fő eleme a Dinnyési Hagyományőrző Turisztikai Központ és a Dinnyési Fertőn kialakítandó Madárdal Tanösvény. A projekthez tartozik még a Chernel István Madárvárta felújítása és az agárdi Magtár művészeti galériává való kialakítása. Tóth István köszönetét fejezte ki a pályázat sikere miatt Bácskai Zsuzsának, Fekete Györgynek és a pályázatíró stábnak. A sajtótájékoztatót az Iglice Népdalkör székely-

földi és dunántúli dalcsokra, majd egy rövid állófogadás zárta.

A dinnyési fejlesztések nyáron kezdődnek, amelynek keretében a templomdomb „homokos” felőli részén a Velencei-tó legnagyobb nyitott szabadtéri színpada, a Kastélyal szemben egy rendezvények lebonyolítására alkalmas szolgáltatóház, valamint az Úttörő utca felől egy impozáns kapu és bejárati épület fogadja majd a látogatókat. A terveket Palotai Tamás vezető építész készítette.

A Madárdal Tanösvény munkálatai egy tanösvényrendszer kialakítását és irányítótáblákkal való ellátását foglalja magában. A tanösvényrendszer megtervezését a Duna-Ipoly Nemzeti Park munkatársa, Fenyvesi László végezte.

A Hagyományőrző Központ átadása 2010 júniusára várható, így jövő nyártól már megújult és megszépült környezetben, magasabb színvonalon lesz lehetőségünk Dinnyés hagyományőrző programjait, kulturális eseményt megrendezni, ami várhatóan Dinnyés regionális szerepének megerősödéséhez és lakóhelyünk értékének növekedéséhez vezet. Ebből mi, dinnyési lakosok is sokat profitálhatunk.

KÁRPÁTI GÁBOR CSABA

A KIHAJTÁS NAPJA

Szeretettel meghívjuk kedves Családjával

2009. április 25-én, 10 órától
a Templomkertbe és a Dinnyési Fertőre

Programok: Vidám kivonulás és szürkegulya-hajtás
Pásztorételek — tombola
Kopjafa-avatás a Templomdombon
Juhászverseny

Népi játékok — kézművesek vására — népművészeti kiállítás
Iglice Népdalkör — Kacagány Citerazenekar
Dinnyési Néptánc Együttes — Borsányi András
Este: Vajda Levente táncháza

Kopjafa

A kopjafa a székely ember lányoma, amerre megy, amerre letelepszik a világon, ezt viszi magával. Hitvilágunk egy része, mely 3 törvényen alapszik: isteni, emberi, természeti törvényeken. Az ember ősidők óta beépítette a hitébe a külvilágban látott jelenségeket, formákat (Nap, Hold, csillagok, tűz, víz, levegő, föld) és azok hatásait. A kopjafa is, mint a varrottasaink, dalaink, táncaink, a kultúránk része. A kopjafán megjelenő motívumok üzenete, jelentése, azok elhelyezkedésétől függ. Úgy is mondhatnánk, a motívumok olyanok, mint a szavak a mondatokban. A szavak helye a mondatban adja a mondat értelmét. A modern ember, mai nehéz helyzetében, fogódkodót, védelmet keres és talál saját ősi kultúrájában, ha azt ismeri. A kopja, ebben a nehéz helyzetünkben, lélekben segít, mert Istenhez vezet a magyar kultúrán belül a keresőt.

Jelen kopjafa: „*Dinnyés a médek földje*”, kultúránk ősiségét bizonyítja a Kárpát-medencében. Mindenkit szeretettel várunk a kopja-avatásra a *Kihajtás napján*.

APÓ

**KELLEMES
HÚSVÉTI
ÜNNEPEKET
KÍVÁNUNK!**

Életfa program a Chernelben

Bár már régebb óta nem titkolt szándékunk, hogy falunkban, városunkban is legyen egy olyan iskola, amelyben az *Életfa program* működik, azt csak titkon reméltük, hogy ez idén meg is valósul.

Az oktatási bizottság tagjaként, annak vezetőjével, Feketének Ildikóval a múlt évben többször jártunk Abán, ahol már 2 éve működik ez a program — kiváló eredménnyel!

Három gyerekes „gyakorló apaként” idén szembesültem az iskolaválasztás felelősségével. Természetes, hogy minden szülő a „legjobb” iskolába akarja féltett gyermekét íratni.

De mit jelent az, hogy „legjobb iskola”? Valószínűleg mindenkinek mást. Nekünk azt, hogy amellet, hogy a gyerek megtanul írni, olvasni, számolni, egy olyan értékrendet szív magába, amitől felnőtt korában derék ember lesz, és nem szégyenlem kimondani: derék magyar ember lesz! Olyan, akinek felnőtt korában lesz miből merítenie, aki szereti a helyet, ahol él és óvja annak környezetét, aki legalább alapszinten járatos saját nemzetének kultúrájában, (gyakorlati) hagyományaiban, történelmében, aki büszkén éneklé március 15-én a Himnuszt. Ismereteim szerint az *Életfa program* ebben a szellemben működik.

Az év eleji egyeztetések során Klauszné Marika, a Chernel István Általános Iskola és Gimnázium tanítónője vállalta a feladatot, hogy szeptembertől bevezeti az iskolába az *Életfa prog-*

ramot. Úgy gondolom, személyében nagyszerű pedagógusra találtunk, akinek kiválóan „kézreáll” a feladat.

A gyerekek délelőtt a „hagyományos” oktatáson vesznek részt, tehát ugyanúgy megtanulnak írni, olvasni, számolni, mint a más osztályba járó társaik. A különbség „csak” annyi, hogy a tanulás során a témák a magyar mesék, mondák, néphagyományok világából merítenek, s közben a gyerekek gyakorlati ismeretekre is szert tesznek. Ennek kerete a délutáni foglalkozás, amikor népzene, néptánc és kézművesség gyakorlására lesz lehetőség. A későbbiekben valószínűleg baranta (magyar harcművészet) oktatás is lesz.

Jövő nyárra elkészül a dinnyési Hagyományőrző Központ. Ennek kapcsán a polgármester úr felajánlotta, hogy az *Életfa program* délutáni foglalkozásai itt legyenek, nálunk. Ez egyben még elérhetőbbé teszi a Dinnyési Fertőn való kirándulást, a természet megismerését.

Összességében, mint szülő, nagy várakozással tekintek a most induló első *Életfa-osztályra*. Úgy gondolom, hogy az ide járó gyermekek itt szerzik meg azokat a nélkülözhetetlen érzelmi, értelmi és erkölcsi alapokat, amelyek biztos gyökeret jelentenek majd felnőtt korukban, hogy tisztességes, építő tagjai, közösségi emberei legyenek ennek az évtizedek óta agyongyórtott magyar társadalomnak.

KÁRPÁTI GÁBOR CSABA

Tájékoztató

Tisztelt Dinnyési Lakosok !

Mint ahogy már Önök is értesülhettek róla, a Dinnyési Postamesterség alkalmazottja, a szakmai-technológiai utasításokat, de az emberi együttélés alapvető szabályait is súlyosan megsértve eltulajdonított mintegy három és fél millió forintot.

A 2009. március 03-án megtartott postai vizsgálat a visszaélést felderítette, a vétkes dolgozó a sikkasztás tényét jegyzőkönyvben elismerte. A Magyar Posta Zrt. az okozott kárt haladéktalanul megtérítette a szolgáltató cégeknek, így a lakosságot anyagi kár nem érte!

Ennek alapján az érintett dolgozó munkaviszonyát azonnali hatállyal, rendkívüli felmondással megszüntettem, a rendőrségi feljelentést haladéktalanul megtettem.

A vizsgálatot a Gárdonyi Rendőrkapitányság folytatja le, annak eredményéről tájékoztatni fogom Önöket.

A posta üzemeltetőjeként tisztában vagyok vele, hogy a nálunk betöltött munkakörök egyfajta bizalmi állások is. Ezzel a bizalommal élt vissza volt dolgozónk, jelentős anyagi és erkölcsi kárt okozva vállalkozásomnak, s nem kis bosszúságot okozva tisztelt Vásárlóinknak, Ügyfeleinknek!

Továbbra is becsületesen dolgozó munkatársaimmal, Micheller Pálnéval és Raffer Tímeával azon vagyunk, hogy az okozott kellemetlenségeket feledtessük, az irányunkban korábban megtapasztalt bizalmat visszaszerezzük!

NAGY GYÖRGY
postamester

1% 1% 1% 1% 1% 1% 1%

**Kérjük, hogy ADÓJA 1%-VAL támogassa
érték- és hagyományörző munkánkat!**

Örtüzek a Magyarságért Közhasznú Alapítvány

Adószám: 18179925 - 1 - 42

Köszönjük segítségét!

1% 1% 1% 1% 1% 1% 1%

Dinnyési kaláka

Negyedévente megjelenő ingyenes lap. Kiadja a dinnyési Örtüzek a Magyarságért Alapítvány (www.ortuzek.hu). Felelős kiadó: Kárpáti Gábor Csaba, tel.: (20) 226-4155

Anyakönyvi hírek

A 2008-as esztendő végén, dec. 20-án született

Králik Amanda Iringó.

2009 első babája pedig:

Elek Dóra,

aki jan. 7-én született.

Gratulálunk, sok boldogságot kívánunk!

* * *

Szeretettel köszöntjük

Kendi Klárát és

Müller Istvánt

68 éve kötött házassági évfordulójuk alkalmából.

Jó egészséget, boldogságot kívánunk!

†

Január 29-én elhunyt

Gutyina József,

élt 70 évet. Március 10-én, 73 évesen elhunyt

Csonka Józsefné.

Sajnos rövid ideig lehetett dinnyési lakos

Nagy József,

március 10-én, 78 évesen elhunyt.

A gyászolóknak megnyugvást kívánok.

MICHELLER PÁLNÉ

Dinnyést érintő közérdekű híreiket, hagyományainkat bemutató írásait a kgcs@hun-idea.com e-mail címre vagy a dinnyési postára várjuk.